

Laia

Salvador Espriu

Laia

I. Laia

Com que ningú no es va preocupar mai gaire d'ella, havia passat la infantesa deixada a la bona de Déu. Quan encara no tenia dos anys, va estar malalta d'una malaltia estranya que la menava a les portes de la mort. El metge va parlar d'alcoholisme, de les lleis de l'herència i de nervis espatllats, va pronunciar amb èmfasi el mot «desconfiança» i va deixar la família esbalaïda i plena d'agraït respecte pel seu saber. Després d'aquell pronòstic, pocs creien en les possibilitats de salvació de la petita, però aquesta es va refer i va créixer esprimatxada, rampelluda, esquerpa. Li agradava de passar-se hores i hores de cara al mar, indiferent al que la voltava, amb un posat impenetrable, impassible, gairebé d'idiota. En desvetllar-se, semblava algun cop fatigada, com si hagués fet un gran esforç. Altres vegades, i sobretot si algú gosava importunar-la, fugia cridant com si la torturessin i queia, estremida de convulsions, enmig del sorral i de les barques.

Les crisis d'abatiment alternaven amb curts períodes d'una activitat esvalotada. Mentre s'hi lliurava, la nena era arriscada, forta, decidida, apassionada, temuda per les seves ires i obeïda per la seva colla amb una fe cega. A les lluites desesperades amb pedres i mandrons era ella la primera. Infatigable, anava al davant en tots els jocs i es ficava en totes les baralles. Preferia la companyia dels nois a la de les noies, nedava des de sempre com un peix i estimava el mar i tot el que s'hi relacionés. Es rodejava de salabrets i nanses i sabia endegar tota mena d'ormeigs. Coneixia el temps i no s'errava mai en assenyalar els canvis del vent, tant si havia de ser l'oreig que porta calma i serenor al mar, com garbí, o llevat, o xaloc, el perillós xaloc que sovint desencadena temporals desoladors.

Però aviat tornava a la immobilitat i a la desesma. La seva mirada s'aprofundia, i sobrevenien la lassitud, la demacració i els tremolors nerviosos. Quan no es podia valer, era maltractada per venjances covardes i perseguida amb odi pels qui més la temien. Aleshores, malaurada i miserable, estava a mercè de la crueltat de la gent, avorrida de tothom, faltada en absolut de protecció.

Era filla de pescadors i va ser batejada amb un nom que ningú no recordava, però li deien Laia. Era la filla d'uns pescadors del nostre mar.